

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

SECOND EDITION
ANTROJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 466), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

METAI
CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, TREČIADIENIS, GRUODŽIO (DECEMBER) 11 D., 1918 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAI VOL. III. No. 289

Prez. Wilsonas neaplankys Vokietijos.:

Rojalistai atakuos Vokietijos tvirtovę

Paskelbta karės stovis

ATSISAKYMAS

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

VOJAKŲ

PRASIENĖ

SUIMTAS UŽ "VILTIES" ISREISKIMA.

New York, gr. 11.—Čia federaliai agentai suareštavo Raymond L. Ramsdell, United Cigar Stores kompanijos vicepirmininką. Jis, iškėliavęs prezidentui Wilsonui, viešai buvo atsiliepęs: "Wilson! Turiu vilties jis nuskes". Už tai jis suimtas. Byla atidėta ligi ateinančio penktadienio. Ramsdell klausiamas atsisako diskutuoti apie tą atsitikimą.

MIRĖ VYSKUPŲ SEKRETORIUS.

Denver, Colo., gr. 11.—Nuo infliuzos mirė šios vyskupijos vyskupo Tihen sekretorius, kun. Mouy. Pirm penkerių metų kun. Mouy gyveno Washingtone. Jis ten buvo Šventojo Tėvo delegato, Arkiv. Bonzano, sekretorius.

AUSTRALIJA SUSINĖS SU ANGLIJA ORU.

Londonas, gr. 11.—Austrijos pirkliai ir finansistai suplenavo su Anglija ir kitomis Britanijos dalimis prekybos reikaluose susinėti oru. Tam tikslui įsteigta kompanija, kuri tuojaus ims gaminti prekybos lakstyvius.

REIKALAUJA 6 MILIJONU NAUJAM KRASOS BUSTUI

Washington, gr. 11.—Illinojaus kongresmanas Gallagher padavė kongresui reikalavimą paskirti 6 milijonus dol. naujam krasos bustui Chicagoje. Nes dabartinio busto yra per mažą tokiam miestui.

LENKAI KELIAUJA Į DANZIGĄ.

Amsterdam, gr. 11.—Keli lenkų pulkai, kurie bendrai su talkininkais veiks prieš vokiečius vakarų fronte, į Prancūzijos jurėmis iškėliauja į Danzigą. Iš tenai eis ir užimsį Lenkijos provincijas Posen ir Silesia (Poznanij ir Šlionską).

BOLŠEVIKAI PRIPAZINĖ ESTONIJS RESPUBLIKĄ.

Londonas, gr. 11.—Rusų laikraštis Izviestija (bolševikų organas) gruodžio 8 d. paskelbė, kad bolševikų liaudies tarybos komisariai pripažinę Estonijai respubliką ir nepriklausomybę.

BUVUSIS KAIZERIS SUSIRGĖS IR BAIMES.

Londonas, gr. 10.—Buvusis vokiečių kaizeris susirgęs ir baimės, kad jis galis but iš Olandijos paimtas ir pastatytas teisntan, sakoma telegramoje iš Amsterdamo. Į Amerongen pilį, kur apsigyvenęs buvusis kaizeris, atkeliavęs dar vienas specialistas gydytojas gydytų kaizerį.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS REIKALAS SENATE.

WASHINGTON, gr. 11.—S. Valstijų senatas trumpu laiku svarstys taikos sąlygas. Tačiau senatorius Lodge vakar padavė senatui rezoliuciją, kad senato svarstymuose būtų užkreduota, jog senatas pageidauja pilnos nepriklausomybės Armenijai, Lietuvai, Livonijai ir Estonijai. Rezoliucija tuojaus paduota senato užsienių reikalų komitetui. Senatorius Lodge yra didelis lietuvių ir, abelnai, visų prispaustųjų tautų prietelius.

KIENO LAIVAIS BUVO GABENAMI KAREIVIAI.

S. V. savo laivais nugalėto tik pusę kareivių. New York, gr. 11.—Vyriausybė paskelbė, kad Prancūzijos buvo išgabenta viso 2079,880 amerikoniškų kareivių. Iš jų kareivių 952,581 S. Valstijos nugalėto savo laivais. Gė likusieji visi kareiviai nugalėto Britanijos transportais. Prie Britanijos truputį prisidėjo Prancūzijos ir Italijos laivai. Bet didžiojoje tuos transportu visuomet lydėjo pačių Sav. Valstijų karės laivai.

PRANCUZAI SUĖMĖ VOKIEČIŲ GENEROLĄ.

Su Amer. Armija, gr. 10.—Mieste Metz suimtas ir kalėjimam laikomas vokiečių gen. von Tesma.

Karės pradžioje von Tesma buvo militarinis gubernatorius Arlene, Belgijoje. Jo įsakymu tenai tuomet nugalėto 112 civilių žmonių. Jis už tai suimtas ir bus teisiamas, kaip kriminalistas.

Toks pat likimas laukia ir kitus vokiečių generolus, kurie kankino ir žudė civilius gyventojus kaip Prancūzijoje, taip Belgijoje.

AMERIKONAI PASIEKĖ RHINE.

Apie tai praneša gen. Pershing.

WASHINGTON, gr. 11.—Amerikoniška okupacijos armija, maršuojanti Vokietijon, jau pasiekė upę Rhine. Gen. Pershing apie tai taip praneša.

Trečioji amerikoniška armija, kuri maršuoja Vokietijon, šiandien (gr. 10) pasiekė upę Rhine nuo Rolandsack ligi Brohl. Su sauleleidžiu armija buvo generalėje linijoje Rolandsack, Brohl, Wassensch, Munstermaifeld, Rheinbollen.

PREZ. WILSONAS RYTOJ BUS PRANCUZIJOJ.

Ruošiamas iškilmingas priėmimas. Paryžius, gr. 11.—Garliavio George Washington, kuriuoni keliauja prezidentas Wilsonas, vakar jau apsilėnė su Azorų salomis ir artinasi vis arčiau Europos pakraščiu. Kaip rytoj vakare laivas turės pasiekti Prancūzijos pakraščius. Gė penktadienį prezidentas bus iškilmingai sutiktas Prancūzijos mieste Brest.

Prezidento pasitiktų iškėliauja Prancūzijos vyriausieji valdininkai. Iš ten prezidentas keliaus Paryžium, kur jį pasveikins Prancūzijos prezidentas su savo palydovais.

Brest ir kiti Prancūzijos miestai padabinti - išdėdyti Sav. Valstijų vėliavomis. Visur languose iškabinti Wilsono paveikslai.

Prezidentą apsaugoti paruošta skaitlinga militarinė sargyba. Detektyvai iškalno darbuojasi, kad apsaugoti nuo kokių nors nesmagumų didelė ir žymų sėra, kokią Prancūzija nekuomet nebuvo turėjusi.

Po visų oficialių Paryžiuje iškilnių prezidentas, sakoma, pasileisįs aplankyti svarbesnes mišų vietas Prancūzijoje. Gal dar aplankysįs savo armijų stovyklas.

Iš Prancūzijos jis keliausįs Ryman. Gė iš ten sugrįžs dalyvausįs prieš taikos kongresų rengiamose konferencijose.

Yra žinių, kad prezidentas trumpai užtruksįs Europoje.

ISPANIJA NORI ISTOTI TAUTŲ SAJUNGON.

Madridas, gr. 11.—Ispanijos karalius vakar pasirašė po dekretu, kuriuoni nusikiriama komisija peržiūrėti busimos tautų sąjungos tikslus, kad ton sąjungon galėtų įstoti ir Ispanija.

NEI VIENAS KAREIVIS NENUGALABINTAS.

Washington, gr. 10.—Vyriausybė paskelbė, kad karės metu 12,357 amerikoniški oficeriai ir kareiviai už įvairius prasižengimus buvo teisiami karės teisme. Bet nei vienas iš jų nebuvo nubautas mirties bausme. Iš jų visų 88 nuošinėiai nubauti tik kalėjimu.

Kaikuriems karės teismai padėjo mirties bausmę už svarbiausius militarinius prasižengimus. Bet visuomet tą bausmę pamainė kalėjimu prezidentas Wilsonas.

GRUODIS 11, 1918.

Chicago.—Šiandien ir rytoj gražus oras, išėjus laikiną apsidebesiavimą; šiandien šalčiau.

Iš Suv. Valstijų Prokuratorijos Veikimo

Washington, gr. 11.—Čia paskelbta spaudoje metinis Sav. Valstijų generalio prokuroro T. W. Gregory raportas. Raporte yra labai indomių žinių, kokiuo budu vokiečių agentai-šnipai buvo susekti, kaip numaldinta kaikurių žmonių neštikimybė šaliai, kaip buvo internuojami pavojingieji šaliai vokiečiai, kaip užbėgta visokioms ruošiamoms eksplozijos, sabotažui, kaip apsikriai buvo susekamos įvairios priešlaikų paslaptys ir tt.

Sulig raporto, to didelio darbo atlikime ir policijiniam veikime dalyvavo skaitlingas civilių valdininkų korpusas iš teisdarystės departamento; toliau slaptieji agentai ir laisvanoriai iš piliečių. Tai visa atlikta labai mažai paliečiant normalį visuomenės gyvenimą. Be to nuolat stengiasi, kiek yra galima, nepaliesiti žodžio, darbo ir politikos kritikos laisvės.

Tuo pačiu laiku, aiškina generalis prokuroras, departamentas dėjo pastangas kuoatriausiai kovoti prieš propagandą, kurios tikslas buvo sukoneveikti šalies karės įėjimą.

Raporte parodoma, kad 6,000 svetimsalių priešininkų buvo suimta sulig prezidento palepimo, suimtieji ištyrinėti ir jų dalis palikuosuta, gė kita dalis, skaitlingesnė, internuota tam tikrose stovyklose, atsirandanciose armijos priežiuroje. Didžiuma iš internuotų priešininkų svetimsalių buvo vokiečiai arba Austrijos-Vengrijos pavaldiniai.

Ligi liepos 1 d., š. m., teisdarystės departamento agentai suėmė ir pristatė 23,439 jaunus vyrus, kurie buvo mėginę prisijungti nuo kareivavimo. Tie visi vyrai be jokio

ne tik pašta oru vežiojan bet ir žmonės. Viena kompanija gamina milžiniškus lakstyvius, kurie pakelsį apie 40 kelioninkų.

Šiandien veikia lakstytavai, gaintieji panešti keliolika žmonių. Už važiavimą oru imama apie vienas dolieris už mylią. Lakstytauvai vidutiniai padaro apie 80 mylių valandėje. Iš Berlyno į Bavarijos miestą Munichą nuskrindama į 4 ir pusę valados.

MĖGINO NUSIZUDYTI UNGARIJOS PREMJEERAS.

Amsterdam, gr. 11.—Anot depešos iš Budapesto, tenai praėitą sekmadienį buvo mėginę nusizudyti Ungarijos premjeras, grafas Karolyi. Jis labai susirupinęs savo šalies politikiniu stoviu.

GARFIELD ISKĖLIAUS TAIKOS KONFERENCIJON.

Washington, gr. 10.—Prezidentas Wilsonas pranešė kuro administratoriui Dr. Garfield, kad jis būtų pasirengęs keliuoti taikos konferencijon Paryžiuje, kur be kitko bus rīšamos kuro gaminimo ir padalinimo problemos. Pasakojama, kad prez. Wilsonas taikos konferencijon pakviesįs dar ir Randonajo Kryžiaus pirmininką Davison ir karės industrijos pirmininką Baruch.

VOKIETIJOJE PRAVEDAMA KOMUNIKACIJA ORU.

Londonas, gr. 9.—Tarpe didesniųjų Vokietijos miestų

"DRAUGAS"
 LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS
 Published Daily Except Sundays by
 DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
 1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
 TERMS OF SUBSCRIPTION
 One Year \$5.00
 Six Months \$3.00
 Thursday's Edition \$2.00
 At NEWS-STANDS 2c A COPY
 Advertising rates on application

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS
"DRAUGAS"
 Eina kasdien išskyrus nedidelius
 PERNUMERATOS KAINA:
 Metams \$5.00
 Pusei metų \$2.00
 Prenumerata mokoma išlaikoma. Laik-
 lina skaitosi nuo užrašymo dienos
 ne nuo Naujų Metų. Norint pernai-
 nyti adresą visada reikia prisegti ir
 senas adresas. Piniginę geriausia su-
 sti išperkant kuroje ar ekspresu
 "Money Order" arba įdedant pinigų
 į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
 1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
 Telephone McKimley 6114

**Sutartis ir atsargu-
 mas.**

Visi liberalų - tautininkų laikraščiai pilni piktnaudžiavimo. Kieno ir šiaip ant katalikų - tautininkų už ką nededa pinigų į bendrą krepšį, tik į Tautos Fondą.

Piktumas visada ir visus daro peikėnais. Tas pat padarė ir liberalams - tautininkams. Jų laikraščiai dabar jau nepajėgia atskirti dvių taip nepanašų daiktų kaip a) nenorėjimas dirbti ir b) apsi-saugojimas nuo apgavimų.

Mes, katalikai - tautininkai, norime dirbti išvien su visais, kuriems rūpi tėvynės nauda. Mes pripažįstame, kad jį rupi liberalams-tautininkams, bet mes nepasitikime jais. Delto nenorime ir negalime dėti pinigų į kraują.

Daug sykų jau pasakėme delto nepasitikime. Bet jie nusidoda negirdėję. Tai-gi atkartojame ir atkartosime molatai iki tol, kol jie pasi-
 vils pūškę apie mus nenori dirbti išvien.

Ietuvų katalikų nepasiti-
 mos priežastys lietuviais
 ralais yra šios:
 a Kad išvien leidžiant
 asrą", liberalai ją pavertė
 ievybės organu ir tokiu
 u pražudė.

a Kad išvien leidžiant
 arpa", liberalai nemokėjo
 ikyti jo bepartviškumo
 1895 metų.

a Kad ta pati istorija at-
 rtojo su "Vilniaus Zinio-
 ms".

4-a Kad bendrai sudėtos į
 Centrali Lietuvos Dienos Ko-
 mitetą katalikų ir liberalų au-
 kos neetisku būdu tapo užim-
 os valdyti vienu liberalų ir
 diduma tų auku iki šiai die-
 nai neįteikta tiems, kam skir-
 os.

"Draugo" spaustuvė yra
 duotas įsakymas: neįbarstyti
 šitų raidžių. Kaip tik kokian-
 ne liberalų - tautininkų lai-
 raštyje rasime melagingą
 cvirtinimą, buk nenorime
 dirbti išvien, taip nepasitike-
 jimo priežastis atspaudžiusi-
 me vietoje atsakymo.

Visiems Tautos Fondo rin-
 kinų rengėjams pranešame,
 kad mūs spaustuvėje gali gau-
 ti kiek nori plakatų su tomis
 priežastimis, išaiškinančiomis,
 kad dirbdami politikos darbų
 išvien nei laikraščių nei pin-
 gų nesuplakame į vieną kraują.

Jė-gu pama nberai - tau-
 tininkai butų žinoję, kad tau-
 tos gyvenime, ypač bendrame
 partijų veikime, yra reikalin-
 ga etika, tai šiandien nereiki-
 tų nemalonių pašnekų tarp
 mus.

**Kunigas prie pa-
 korimo.**

Nesenai Chicagoje tapo pa-
 kartas žmogžudys Bopp. Prieš
 miršiant jis šaukėsi kunigo,
 atliko išpažintį, priėmė Komu-
 niją ir Paskutinį Patepi-
 mą.

Dabar socialistai piktnasi,
 kam, girdi, kunigas žmogžū-
 džiui davė išpažintį?

Kam?
 Ogi, tam, kad ir žmogžudys
 yra žmogus!

Žudydamas policijantą, Bop-
 pas, beabejonės, padarė didelę
 nuodėmę. Jo duslia tada bu-
 vo nedorybės apūnta. Tos ne-
 dorybės sugalvojimas ir išpil-
 dymas netruko ilgai kaip ke-
 letą dienų. Žmogaus duslia il-
 giau patenka.

Yra nedorėlių, niekšystėje
 gyvenančių kelias dešimtis
 metų. Tai ilgas laikas. Bet
 duslios amžis yra ilgesnis. Ji
 nemiršta.

Kaip asmuo gyvatės įgiltas
 į gaurą negali pats išsūlypti
 nuodį iš žaizdos, taip nei
 žmogžudys nedorybe padaręs
 negali pats atitaisyti jos pa-
 sekmių. Jis negali nušautos
 aukos prikelti iš numirusių.
 Jis negali nei žmogžudystės
 nuodį išliuoti iš savo sąži-
 nės. Kitaip sakant, jis nega-
 li pats sau atleisti savo nu-
 odėms.

Kada pasaulio teismas su-
 gauna žmogžudį, kada pas-
 merkia jį mirlyn, tada prasi-
 žengio dvasioje, kartais, at-
 siranda visai kitokių jausmų
 ir minčių, tada nuodėmės nu-
 ody prašalinamas iš jo sielos
 tampa galimi daigai. Bet ne
 jis pats gali tą padaryti.

Ar gerai daro kunigas, kad
 pasmerktam padeda paluo-
 suoti dvasią nuo padarytos
 niekšystės pasekmių? Jei-gi
 mūsų tarpe nebūtų laikraščių,
 kaltinančių kunigus už gerus
 darbus, tai šito klausimo ne-
 reikėtų gyventi. Jis aiškus.

Užtenka žmogžudžiui ban-
 sės, kad jis tampa pakartas.
 Sveikatos jausmų žmonės
 sako dar daugiau. Jie tvirti-
 na, kad tokios banšės visai
 neturėtų būti. Tik labai blo-
 gų jausmų žmonės gali nori-
 ti, kad miršim mbaustas ne-
 dorėlis savo sąžinės grauzi-
 mą neštų su savim į amžin-
 ųi dusios gyvenimą. Kas
 niekina kunigą Fr. M. O'Bri-
 n'ą už davimą išpažintį žmog-
 žudžiui L. Bopp'ui, tas tapa-
 žūrio į savo sielą.

Mes matome tris psichologi-
 jas, arba sielas. Boppo, O'
 Brieno ir asmens niekinančio
 kunigą už ką padėjo žmogžū-
 džiui prieš miršiant vėl tapo
 ti padoriu žmogumi. Tegul
 skaitytojai patys sau pasisa-
 ko, katros dvi iš tų trijų psi-
 chologijų yra artimiausios
 tarp savęs! Mą išrodo, kad
 niekinantis ir niekinamas
 yra labai toli vienas nuo kito.
 Boppas, išpažindamas nuodė-
 mę, prisitartino kunigo, bet
 darydamas ją buvo labai toli.
 Užtai artokai stovi žmogaus
 užmąšėjas ir gero darbo išni-
 kintojas.

THURSDAY
 ONE MEAL
WHEATLESS
 THE AN ELEANOR ROOSEVELT
 DUTY OR BEZARNEY DUTY
 GOVERNMENT WHEAT

Dienos Klausimu.

Gal niekas kitas neparodo
 taip gerai lietuvių upo, kaip
 paskutinių dienų pranešimai
 iš įvairių Amerikos kolonijų.
 Tuose pranešimuose pasirodo,
 jog lietuvių veikama ne tik
 žodžiais, bet ir darbais—au-
 komis. Viena lietuvių koloni-
 ja lenktinuoja su kita, aukos
 eina ne šūtais, bet tukstan-
 čiais.

Ne be priežasties tai daro-
 ma. Mat pergyvename laikus,
 kurie labai retai teatsitinka.
 Juk tai dabar yra tokie lai-
 kai, į kuriuos, beabejonės, po-
 daugel amžių bus žiūriama,
 kaip į perversmės laikus:
 laikas, kuriame svarstoma vi-
 sų tautų likimas. Tarp kitų
 tautų, bus svarstytas ir mu-
 sų tėvynės likimas. Tas liki-
 mas bus nusvertas ton pusėn,
 kur bus įstatyta daugiau ar-
 gumentų, kur bus prirodyta
 daugiau tiesos.

Kad mes turime tiesos eg-
 zistuoti, kaip atskira tauta,
 nėra abejonės nei vieno lietu-
 vio sieloje. Neskiriant nei vie-
 nos partijos, nors kai-kurių
 ir nenorima atvirai prisipa-
 žinti, bet per visus eina kaip
 siula vienintelė mintis turėti
 Lietuvą nepriklausimą.

Mato mūsų visuomenė ir
 tai, jog nepriklausybės veitui
 neišgausi. Mums bekojojant
 įgaunama daug prietelių iš
 svetintautių, bet įgaunama
 ir priešų, kurie turėdami įvai-
 rių pretenzijų, norėtų turėti
 mus savo globoje. Svarbiau-
 siai yra tai, jog mūsų priešai
 yra galingi ir nesnaudžia. Jie
 turi turti, galybę, o mes turime
 gintis savo tiesotumu. Ko-
 va didelė ir neįgy, tačiau
 nežūriant tu, tiesa turi laimė-
 ti ir, beabejonės, ji laimės.

Mes, lietuviai, tai aiškiai ma-
 tome ir pasirengę esame, kaip
 pasirodė iš pranešimų, kiek
 galėdami savos tiesos ginti, ne-
 tik žodžiais, užuojautia, bet
 ir darbu, pinigais. Nes nors
 geriausius argumentus turint,
 ir prie geriausių norų be pi-
 nigų nieko neuveiksi. Nors
 mūsų klausimas jau gerai iš-
 studijuotas, ir bus pastatytas
 taikos kongrese, bet reikia
 žmonių, kurie tą klausimą ant
 vietos apgintų. Čia reikia
 žmonių, veikėjų ir įvairios me-
 diagos turėti ar kaip galima
 dagauti. Tam visam reikia pi-
 nigų. Be to reikia pinigų ir ki-
 tiems įvairiems daly-
 kams, kurių visų nei-
 neišskaitlysi. Iš lietuvių
 pasilikusių tėvynėj nedaug
 galima pasitikėti. Šalis juk
 skriaudžiama, pėsčiama. Per
 pastaruosius ketverius su vir-
 šim metų vos pragyventi įsten-
 gė, tačiau net ir tokiame pa-
 dėjime jie žada nešti pusę tos
 sumos, kuri atsisė taikos ta-
 rybų užlaikymui.

Taigi pinigai yra svarbiu
 klausimu šiu laikų lietuvių tau-
 tiskame gyvenime.

Antras svarbus klausimas
 tai išdirbti taip vadinamąją
 viešąją opinią.

Kaip Amerikos, taip ir kitų
 šalių visuomenė apie lietuvius
 žino daug daugiau, neg žinojo
 prieš metus ar dvejus. Ypatin-
 gai laikraščiai, kariai jei ne-
 kas kitas, tai nors varėdas Lie-
 tuvos jau nėra svetimas. Pav-
 prieš keletą dienų atėjus ži-
 nioms, jog Latvija lieka republika,
 visi Amerikos laik-
 raščiai, kitas net didžiausiomis
 radeimais atspaudžio, jog tai
 Lietuva pasiskelbusi respubli-
 ka. Žinoma tai visa tik maž-
 mozis, bet parodo, jog nors

iš paviršiaus šitą jie yra gir-
 dėję.

Be viešosios opinijos yra
 labai svarbu turėti ir užuojau-
 tą augštesnėse politikos sferose.
 Ypačingai svarbu turėti
 savo prietelių tarpe tokį as-
 menį, kaip Amerikos presiden-
 tas Wilsonas. Jo žodis labai
 daug gelbsti netik čia, Ameri-
 koj, bet ir Europoje. Jis daug
 turės svarbos ir taikos kongre-
 so.

Įvairių įvairiausių tautų
 gyventojai čia, Amerikoje, tie,
 kurie mano turėti reikalus tai-
 kos taryboje, tą dalyką jie la-
 bai gerai permato, jie ir ren-
 gia dabar didelius mass-mi-
 tingus ir perleidami rezolucijas,
 jas siunčia prezidentui,
 kongresniui ir kitiems visiems
 augštesniems Amerikos vai-
 dininkams. Taip daro airiai,
 žydai ir kiti. Lietuviai taip-pat
 turi daryti.

Kiekvienoje kolonijoje rei-
 kia šaukti mass-mitingus, ku-
 riuose turi būti apkalbami Lie-
 tuvos reikalai lietuvių ir aug-
 ųjų kalbomis, renkamos aukos
 (jei patogū) ir butinai išnesa-
 mos rezolucijos su pasitikėji-
 mu Amerikos valdžia, o ypa-
 tingai jos prezidentu Wilsonu.

Lietuviai, neužmirškime, jog
 gyvename svarbiais laikais.
 Naudokimės kiekviena proga,
 jos nepraleiskime, nes kartą
 praleidę jos daugiau nesulau-
 ksim.

Neužmirškime, jog mūsų pri-
 sirangimas, šios šalies vald-
 žiai padės atgauti mūsų tė-
 vynę.

Įvairios Europos valstijos
 kariandamos turėjo mintyje
 gal ir užgerimųjų kolonijų
 reikalui, bet Suvienytos valsti-
 jos tokių siekių netik kad ne-
 turėjo, bet stengėsi visuomet
 juos atmeti, nes tai būtų prie-
 žastimi kitų karių, o tas svie-
 to demokratijai nepagei-
 daujama.

Prezidento Wilsono pati
 kelionė Europon reiškia ne-
 ką kitą kaip tik jo ypatingą
 kovą už demokratiją, už savo
 paskelbtuosius principus ku-
 riuose užsiveria ir Lietuvos
 nepriklausybės klausimas.

Be to dar svarbu turėti sa-
 vo prietelių ir kongrese, nes
 visi taikos taryboje priimtųjų
 natūraliai turės būti patvirtin-
 ti kongrese, ir šiaip jau visų
 Amerikos gyventojų. Tai pa-
 siekti galime tik savo lojalūs-
 kumui šiai šaliai ir molatiniais
 prašymais, rezolucijomis, ne-
 tik į prezidentą, bet ir į įvai-
 rius viršininkus, nuo kurių
 tiesiai ar netiesiai priklausė
 mūsų šalies likimas.

Rezolucijas reikia netik sių-
 ti įvairiems viršininkams, bet
 pasiūsti ir savo miesto laik-
 raščiams, kad jie atspaudžintų
 ir parodytų visuomenėi,
 jog mes einame ir sutinkame
 pilnai su prezidento užbrėžtai-
 siais principais ir jais randa-
 mesi reikalaujame savo tėvy-
 nei laisvės.

Į darbą, lietuviai, laikas sva-
 bus. Jei dabar nesinaudosiame
 proga, potam bus pervėlu.

M.a.
**SENATAS PATVIRTINO
 GLASS'O PASKYRIMĄ.**

Washington, gr. 10.—Pre-
 zidentas Wilsonas vietoje pa-
 sitraukiančio pinigyno' sekre-
 tariaus McAdoo paskyrė kon-
 gresmaną Carter Glass sekre-
 toriumi. Senatas naują pini-
 gyno sekretorių patvirtino.

**KIEK ESAMA LIETUVŲ
 VILNIUJE?**

Jau yra visų pripažinta,
 kad lenkybė Lietuvoje yra, tai
 grynai bažnytinis padaras.
 Lenkų dvasios kunigija kelis
 šimtus metų besirūpindama
 ne tiek katalikybės platinimu
 Lietuvoje, kiek lenkų kalbos,
 kuria Dievo žodį skelbė baž-
 nyčiose, padarė tai, kad toji
 lenkų kalba labai mūsų krašte
 išsiplatinė, o rytuose dargi
 spėjo vienur kitur lietuvių
 kalbą visiškai iš žmonių bur-
 nos išrauti. Nors lenkų po-
 litikai, bažnyčios pagelba, il-
 gainiui ir pasisekė kai kur lie-
 tuvių tautos dvasią nuslopinti
 ir daugelį žmonių nutautinti,
 bet vis tik dar ilgas metas,
 nors nautėję, lietuviai jau-
 tėsi su savo krašto istorija
 susištį esą ir, kaip rado dar
 XVIII ir pradžios XIX šimt-
 mečio dokumentai ir kiti įvai-
 riūs raštai, visados save lietu-
 viais vadindavo. Kaip visoje
 Lietuvoje bajorų tarpe buvo
 paprotys save lietuviais lai-
 kyti, taip ir Vilniuje ne ki-
 taip būti turėjo. Taip bent
 spręsti galima iš M. Balins-
 kio knygos "Opisanie statys-
 tyczne miasta Wilna" (Wil-
 no 1835 p. 61), kur jis, apie
 Vilniaus miesto gyventojus
 rašydamas, sako: "Vilniaus
 miesto gyventojai savo kilme
 yra lietuviai, rusai, vokiečiai
 ir žydai. Gyventojų kitų tau-
 tų taip yra mažai, kad jie šiuo
 žvilgsniui nei kokio skryiaus
 negali daryti". Neminėdamas
 1835 metais lenkų Vilniuje,
 Balinskis paduoda šitame
 mieste gyventojų, butent vy-
 rų 17,953, moterų 17,969, vi-
 so labo 35,922, tame skaičiuje
 je vieny žydų 20,646, o iš li-
 kusių 15,276 krikščionių, tarp
 kitų tuomet buvo: dvasininkų
 711, bajorų 6,658, valdi-
 kinų 718, vaisbių (prekių)
 272 ir miestelėnų 4,930, kurie
 visi, be abejo, save laikė lie-
 tuviais. Tik po 1831 m. "Kra-
 kusmečio" ir 1863 m. "lenk-
 mečio", kada prasidėjo iš
 Lenkijos dar nolesnė Lietuvo-
 je lenkinimo propaganda lite-
 ratūros keliu ir per bažny-
 čias, ir sulenkėjusieji Vilniaus
 gyventojai lietuviai pradėjo
 save lenkais vadinti. Tačiau
 šitų nautausių gyventojų
 tarpe visados buvo ir gana di-
 dis skaičius grynų lietuvių, ne
 taip dar senai Vilniun atvy-
 kusių iš provincijos ir nespe-
 jusių dar nautauti; nors gy-
 ventojų sąrašus 1897 m. da-
 rant, regis dėl lenkų agitaci-
 jos, Vilniuje lietuviais užsi-
 rasė tik 3,338 žmonės; nedau-
 gian jais užsirasė ir adminis-
 tratoriumi Michalkevičiumi pa-
 liepus Vilniaus bažnyčiose
 statistikos žinių rinkti apie
 lietuvius, kaip ir vokiečiams
 skaičius pat žinias renkant, iš-
 siimant duoms kortelėse. To-
 del rašit, bus įdomn sužinuos
 dar vienos statistikos išdavi-
 nius, kuriuos apie Vilniaus
 gyventojų lietuvių tautybę ba-
 vo surinkta 1913 m., o kuriuos
 čia pirmą kartą skelbiu.

Žinoma yra, kad "Sąjunga"
 pagrąžinimui teisių lietuvių
 kalbai Rymo-katalikų bažny-
 čios Lietuvoje" buvo rupi-
 nasis lietuvių kalbos įvedimu
 bažnyčių pamaldosna, visose
 parapijose, kur tik lietuvių
 gyvenama. Todel ji buvo su-
 sirupinusi tuo, kokiū būdu
 galima būtų lietuvių kalbą į-
 vedinti ir tose Vilniaus baž-
 nyčiose, kurių parapijose lie-
 tuviai daugiausia gyvena.
 Susekti tikrąjam Vilniaus lie-
 tuvių skaičiui ir sužinoti, ku-
 riosna bažnyčiose yra buti-

Pirkite "Draugo"

DALIVAUKITE KOPIJAS

"Draugo" Bendrovė platina žini-
 ų džia šitų lapitėlių.

Į keletą mėnesių turi būti parduota šitų
 šėrai ne tik nepapula, bet, greičiausiai nei
 Vienas šėras \$10.00. Galima pirkti ir da-
 ną šėrą.

Gera progą indėti pinigų į praklę ir pats
 Broliai katalikai ir cesers katalikai! "Išminko
 rasi į savo rankas; patapkite jo avininkais".
 Dabar eina lenktynės — kontestas. Kontesta-
 vanti arba tam tyčia susidarę komitetai, arba ir pa-
 žmonės.

Visi dalyvaujanči konteste komitetai (arba pa-
 kontesto laikui pasibaigus gaus dovanų tam tikrą nu-
 atsiųstų pinigų. Be to dar tiems kontestantams (kon-
 ar pavieniams), kurie tuo laiku prisig danginamū
 i šėrinikus kartu su gatavais pinigais — šio gaus
 dovanų.

1-moji DOVANA—knygynas už \$20.00 ir 3
 "Draugo" už dyką—pagal nurodytų adong patal,
 kol "Draugas" eia.

2-oji DOVANA—knygynas už \$100.00 ir 3 "Dra-
 go" kopijos už dyką.

3-oji, 4-oji, 5-oji, 6-oji, 7-oji, 8-oji ir 9-oji
 vana—po 3 "Draugo" kopijos už dyką nurodytoms
 menims.

ATSILIEPKITE!
 Reikalaudami instrukcijų ir kvitancijų knygy-
 Rašykite šiuo adresu:
 "DRAUGO" KONTESTAS,
 1800 West 46th Street,
 Chicago, Ill.

NUO REBAKENS.

Kaikurius moters skait-
 pasipiktino satyros straipsnis
 "Zvirblis Lizdelis", tiksliau
 "Drauge" 7 gruodžio, 1913 m.
 N. 286. Labai atsiprašau
 jas ir visus, kuriuos netipi-
 pakipiktino. Drauge su au-
 rium paspekiamo tas, kuo-
 niekina savo kalbą, rimto dar-
 bo nedirba, nešioja nepadorius
 rubus. Bet mes anaistai
 norejome pasakyti, kad visos
 lietuvis yra tokios. Galia
 kad ne iki gana aiškiai pa-
 mėjome, jog didžioji mūs mo-
 terų ir merginų visuomenė
 yra geros dabarbinės, rap-
 tingos šeimyninės, padorios
 katalikės. Benorėdam, kad
 nedidelis skaičius vejavai-
 lietuvaičių dar labiau sus-
 žėtų, įdejomė straipsnį
 buvo atsispėtas į Redakcijai
 šalies, neprikređami py-
 bos, kad papeikiame tuos
 rie užgaulioja visas mo-
 del neatskančio apėjimo
 skirų asmenų. Mums
 kad mūs mintis yra aiš-
 kad rimti pridedai nau-
 lingi juokų skyriuje.

1) Sv. Jokubo par. iš 18,000
 gyventojų lietuvių buvo 5,200.
 2) Sv. Rapolo par. iš 20,000
 gyv. liet. buvo 12,000.
 3) Aušros Vartų par. iš
 10,000 gyv. liet. buvo 60.
 4) Visų Šventųjų par. iš
 18,782 gyv. liet. buvo 382.
 5) Bernardinų par. iš 8,000
 gyv. liet. buvo 3,200.
 6) Dominikonų par. iš
 5,364 gyv. lietuv. buvo 202.
 7) Sv. Petro ir Paulio par.
 iš 7,485 gyv. lietuv. buv. 1,185.
 8) Sv. Jono par. iš 7,200
 gyv. liet. buvo 200.
 9) Sv. Mikalojaus par. iš
 500 gyv. liet. buvo 500.
 10) Marijavitų par. iš 300
 gyv. liet. buvo 50.
 11) Sv. Onos par. iš 900 gy-
 ventojų liet. buvo ?

Viso labo iš 96,521 gyvento-
 jų lietuvių buvo 22,279.

Šitie skaitmens iš gubern-
 toriaus kanceliarijos man val-
 dininko Vasilevo suteiktos ro-
 do, kad visų Vilniaus gyven-
 tojų katalikų skaičiuje 1913
 metais lietuvių buta 23,08%.
 Iš šito sąrašo taippat matyti,
 Sv. Jokubo ir Sv. Rapolo para-
 piuose, kur daugiausia yra
 persikelusių iš Ukmergės ir
 ir kitų Kauno gubernijos ap-
 skričių, gausingai yra susitel-
 kusių lietuvių ir kad tų pa-
 rapijų bažnyčiose yra butinai
 reikalingos artimiausiu laiku
 — jei karo laiku skaitmens
 nepersikeitė — lietuvių kal-
 bos įvedimas pamaldosna, ne-
 žiurint sulenkėjusių parapijo-
 jų prieš lietuvius agitacijos.
 Taippat reikėtų lietuvių kal-
 bą dar įvesti į Bernardinų, ir
 Sv. Petro ir Pauliaus bažny-
 čias, kurių parapijose nemažas
 yra lietuvių skaičius.
 (L. A.) Dr. J. Basznavičius.

**AMERIKONAI BUTA
 775,000 TONŲ CUKRŲ**

Washington, gr.
 maisto administracija
 kelbė, kad Sv. Valdijai
 nės savo liuosu noru suve-
 775,000 tonų cukraus per
 kis mėnesius—liepos, rug-
 tį, rugsejį, spalį ir lapkri-
 š. m. Tas taigi ir davė progą
 maisto administracijai
 čiau panaikinti visą cukraus
 vartojimo suvaržymą.

Maisto administracija
 čiau ragina žmones ir
 niai liuosu noru suve-
 tik cukrų, bet ir kitiems
 tą, kurs yra labai reik-
 gas Europai.

LEI POINONIS

They Saw
 The Sun
 In The East
 In The West
 In The North
 In The South
 In The East
 In The West
 In The North
 In The South

**PIRKITE KARBŲ LAPE-
 MO ŽEKLELIUS (W.A.S.)**

Amėrikoje.

...yra paskir...
...bet ir...
...Tiks...
...doleriu...
...30 d. viet...
...akyrus su...
...be svaigalu...
...vietos kle...
...Jurgutis. Po...
...rinkliava...
...reikalams...
...\$25.00.
...Stasys Šimkus...
...Ant. Tra...
...A. Jakštas, M...
...A. Bartkus, T...
...Butėnas, B. Ner...
...ol.: R. Arnašienė, S...
...Martinaitiene. Smul...
...2 dol. Nuo baliaus...
...Viso luo \$124.22...
...tarti padėkos žode...
...antams (lietuviams),...
...prieš ir p. Sta...
...davo prie ba...
...lapkričio 24 d. per...
...Martyną Gri...
...suirinkė svečiai su...
...Aukavo sekan...
...S. Kondrotas...
...A. Švežikas, A...
...S. Baniys, A. Barfkus...
...E. Susinskiene...
...K. Kurjeikiene...
...R. Arnašienė, J...
...S. Šimkus, M. Gri...
...B. Sušinskas, E...
...Kalėdinį Fon...
...surinkime \$144.45...
...6 sykius daugiau, kiek...
...buvo skirta surinkti.
...Exportietis.
...PARK, ILL...
...mus gyvuoja Labdarin...
...9 kuopa, kuri...
...virš 40.
...olonijoj, o ypač pra...
...randasi daug...
...kurios liku...
...myna neįgalų pado...
...gyvenimui, ypač da...
...kada maistas ne...
...Labd...
...kuopa tiek galedama...
...mednas mote...
...negali jį pilmai...
...nomet atsirado...
...šėnynų, ži...
...atanti, ir pra...
...iš miesto pa...
...pradėjo...
...ad tą visą pa...
...girdėti, kad...
...sąjurgia ta...
...Maywood'u ir...
...prieglaudą ir su...
...biednų mote...
...Miesto valdžia iš...
...tautos sudarė, tam...
...kurie vaikš...
...rinkdami au...
...P. H. Vyta.

susilaukėme du žymius naujus veikėjus: J. Šukį ir Ig. Jasionį. P-as J. Šukis tuo-jaus penkinę patiesė už Lietu-ves laisvę, o Ig. Jasionis de-šimkę ant viršaus užklojo ir abu liko išrinkti kolekto-riais, kurie dar tą patį vakarą pe-riodą nekuriuos namus. Tre-čias kolekto-rius St. Butkus ir-gi pusėtinai darbuojasi, taip kad tą vakarą per susirinki-imą ir po namus surinkome su-višium \$50. Jau dabar turime viltį, kad iki sekančio T. F. susirinkimo, butent gruod-žio 22 d., dar su dideliu nuo-šimčiu surinksime, paskirtąją sumą, nes dar gausieji aukoto-jai nepasirodė, gi vienas tėvy- nainis nuo 33-čios gatvės penkdesimtę atskaitęs laukia T. F. kolekto-rių ateinant, bet vargiai jis sumuš Pr. Versia-ka ir St. Butkų, nes pastarie-ji du yra gausiausiai aukoto-jai ir įžymiausiai vietos lietu-vių veikėjai.

Tikimės, kad ir nekuriuos (irangijos ir kuopos savo au- konis prisidės.

Kaip jau augščiau minėjau, kad iš priežasties ligos gerb. kun. Tamoliūnas apledo šv. Antano Padviečio parapiją. Kadangi šioje diecezijoje nesir- randa daugiau lietuvių kuni- gų, tai Jo Angštoji Malonybė Arkivyskupas Harty laikinai paskyrė lenką kunigą į lietu- vių parapiją.

Grudžio 1 d. laikytame pa- rapijos susirinkime tapo iš- rinkta delegacija iš 3 ypatų važiuoti pas Jo Malonybę Ar- kivyskupą prašyti lietuvių ku- nigo. I. P.

CICERO, ILL.

Kas pralenks vyčius patriotizme?

Vyčiai, tai mūsų tautos vil- tis, ateitis. Be vyčių vargiai mūsų tauta būtų ant tiek pa- kilus, tiek pažangėjus, taip priėjus prie išsilgusios lai- svės. Tą visi supranta. Štai vietinė 14-ta kuopa parodo organizacijos prakilnumą, ku- rios tikrai dalis yra.

Šita kuopa laikė savo prieš- metinį susirinkimą gruodžio 4 d. Svarstyta daug reikalų. Inėsta, kad reikia iš paskuti- niųjų aukoti Lietuvos laisvei. Ir pasipylė aukos. Aukojo: Po 5 dol.: Kun. M. J. Vaiciū- nas, Aleks. Krenčius. Juozas Kudirka 3 dol.

Po 1 dol.: Pr. Zdanukas, M. Lenartavičiūtė, J. Brazauskas, P. Garbuzas, P. Lopša, St. Ba- tavičia. Kitos smulkiais. Su- rinkta \$22.00. Praeitam susi- rinkime \$35.00. Iš viso pasi- darė \$57.00.

Jau vyčius prakilnuose darbuose negalima tikėti, kad- kes pralenktų.

Valdyba sekantiems mė- tams paliko beveik tą patį, ty: kun. H. J. Vaiciūnas — dvasi- škas vadovas, Aleks. Kren- čius — pirm., Pet. Mileikintė — pirm. pag., Stasys Mikša — prot. rašt., Bol. Lenartavičius — fin. rašt., Jonas Brazaus- kas — išdininikas, Aug. Jaka- vičiūtė ir Vincas Abraščinskas — išdė globėjai, Pr. Zdanukas — korespondentas, Pet. Milei- kiūtė ir Juozas Kudirka — žaishų vedėjai, Al. Zakaras — maršalka. Valdyba, yra veik- ti ir visa širdimi organizacijai atsidavęs. Dabar su viso- žymiu patogumais bus galima ir kalnus auversti.

WORCESTER, MASS.

Ispaniškos karštingės epi- demijos metu šiame mieste mi- rė sekantieji lietuviai:

Rugsėjo 20, Adomas Vit- kauskas, nuo Liubavos.

Bugs. 22, Vincas Degutis, nuo Kalvarijos.

Bugs. 23, Magd. Jasdiniūtė- Sabulienė, nuo Kalvarijos.

Rugs. 26, Marijona Andri- jauskiūtė-Siuplienė, nuo Kal- varijos.

Rugs. 28, Veronika Varna- giriuotė-Savickienė, nuo Trau- pių, Kauno g.

Rugs. 28, Jonas Povilaitis.

Rugs. 27, Motiejus Šeškevi- čius, nuo Kalvarijos.

Rugs. 28, Vincas Butri- maitis, Žiemarių, Viln. g.

Rugs. 28, Vitautas Visan- skas, nuo Lazdijų.

Rugs. 19, Rapolas Bučins- kas, Alunta, K. g.

Rugs. 28, Magdalena Lin- gutė-Plauskienė, nuo Griška- budžio, Šuv. g.

Rugs. 30, Elzbieta Klingiu- tė-Gaidulionienė, Mahanoy Ci- ty, Pa.

Rugs. 30, Ona Barsauskiu- tė-Liutkevičienė, nuo Rudami- nos.

Rugs. 30, Benediktas Ma- ciulaitis — Vilniaus.

Spalio 2, Pranas Brašiškis, Meškučių, K. g.

Spalio 2, Konstancija Kruk- letytė-Bučinskienė, Alunta, K. gub.

Spalio 2, Aleksandra Petke- vičius, Zaslai.

Spalio 3, Katrina Barbnavi- čienė, Brazavo, Kalvarijos.

Spalio 3, Pranciškus Kliora, Šiaulių, K. g.

Spalio 4, Jonas Počekvičius, Kalvarijos, Šuv. g.

Spalio 4, Teresė Martumutė- Lukšienė, Merkinės, V. g.

Spalio 3, Vincas Zaba- rauskas, Kalvarijos.

Spalio 6, Lucija Lamanskie- nė, Pivašunų, V. g.

Spalio 7, Pranciškus Kin- čius, Švejkšna, K. g.

Spalio 7, Izidorius Bonserig, Volinsko gub.

Spalio 7, Motiejus Mileris, Kauno gub.

Spalio 8, Marijona Jurevi- čienė-Valantkevičienė, Sidla- vos, Kauno gub.

Spalio 8, Vincas Zalnierai- tis, Marijampolės, Šuv. gub.

Spalio 7, Leonas Armonas.

Spalio 9, Juozas Kukis, Li- dos.

Spalio 10, Juzė Grazevičiū- tė-Ziedienė, Merkinės.

Spalio 11, Vincas Skliutas, Nočios, Trakų.

Spalio 12, Domicelė Stanke- vičiukė-Taparauskienė, Rūn- siškių.

Spalio 11, Ignacas Vaitis- kus, Lukės, Šiaulių.

Spalio 11, Juozas Tamkevi- čius, Darsuniškių, Trakų.

Spalio 12, Kazimieras Ba- brauskas, Rumbonio, Kalvari- jos.

Spalio 13, Vladas Aleknavi- čius, Daugių.

Spalio 13, Viktoras Mikai- lionis, Daugių.

Spalio 12, Marijona Vaitke- vičienė, Šuv. g.

Spalio 14, Antanas Vaitke- vičius, Šuv. gub.

Spalio 18, Pranas Zukaus- kas, Žiezmarų, Trakų.

Spalio 17, Julius Zabarau- skas, Liškavos, Šuv. g.

Spalio 18, Ignatas Urbana- vičius, Liškavos.

Spalio 18, Pranas Zong- dāius, Telsiai, Kauno gub.

Spalio 20, Ona Javanau- skiūtė-Keparatienė, Raseiniai, Kauno gub.

Spalio 20, Jadviga Kaspai- riūtė-Rudienė, Zaslai, Trakų.

Spalio 20, Elzbieta Paškaus-

GIAS

kiūtė-Skerniškienė, Merkinės, Vilniaus gub.

Spalio 18, Jonas Jančiaus- kas, Šveksnos, Raseinių.

Spalio 21, Jurgis Rutkaus- kas, Darsuniškių, Trakų.

Lapkričio 4, Bernardas Gar- nevičius, Vilniaus gub.

Lapkričio 9, Rožė Svirskie- nė, Mareikonij.

Be šių suaugusių žmonių dar mirė daug vaikų. Liud- niausia kuomet vieną dieną- sykiu buvo laidota visa šei- myna: tėvas, motina ir jų ku- dikis, butent Vaitkevičių šei- myna. Beto dar mirė nuo karštingės kareivių stovyklose Amerikoje du lietuvių karei- vių iš Worcesterio: Vincas Zabarauškas ir Vincas Vaitkus. Abudu juodu buvo kareivių liuosnoriu.

"Drago" Koresp.

TAIKA IR SUTIKIMAS.

Vienas svarbiausiųjų Šuv. Valstijų Darbo Departamento funkcijų yra laikyti ranką ant nuolat plakanciojo pulso dirb- tuvėse, mainose ir kitose dar- bavietėse. Tai buvo departa- mento užduotis organizuojant Industrijos skyrių prie Infor- macijos ir Apšvietos komiteto. Laikė karės valdžios komi- tetai, veikdami po industria- les šalies įstaigas, vadovau- jant Industrijos Skyriui sutei- kė pastebėtinai didelę val- džiai paramą. Tas jų darbas buvo taip patenkinantis, jog Darbo Departamentas nuspre- dė juos laikyti ir laike rekon- strukcijos perijodo, kad išlai- kyti darbą pastovių padedan- tųjų, ojejiuose susimešimuse tarp valdžios darbuvių ir dar- bininkų. Tie komitetai, būda- ni atstovais, renkama iš dar- bininkų ir vieno darbdavių at- stovo iš kiekvienos dirbtuvės, sudaro branduolį išdirbimui pastovių ramių santykių tarp pačių darbininkų ir tarp dar- bavių ir darbininkų. Išdirbimų jėje suteiks kiekvienam indu- strijos elementui geresnį su- pratimą visų industrijos rei- kalavimų, kad išlaikyti darbą ant augštesnės papėdės, dau- giau ir geresnius išdirbinius vi- sa padedan- tų tikimū dviasiai. Jei pasiseks įvykdyti Darbo Departamento sumanymus, ir apie ką nėra abejonės, Ameri- kos industrija bus patatytą į vietą, kurioje atkreips atydą pasaulio pirklyboje.

Beabejonės, svietas daug dažinojo apie Amerikos prano- nią laike šios šalies dalyva- vimo didžiojoj karėj. Pati tauta su nusistebėjimu matė išsivystimą savo turtingumo, didelę industrijalės pajėgos laike pastarųjų ketverių metų, kuomet buvo parašytas jos istorijoj nenykstantis faktas, jog tautos didžiausias turtas yra jos veikli pramonija ir nuolat užimti darbu darbinin- kai.

Praeitjes pramonijos istori- ja parodo, jog tinginiaujanti

AMERIKOS LIE. MOKYKLA

Mokinama: angliškos ir lietuviškos kalbos, aritmetikos, knyvedystės, stenografijos, typewriting, pirklybos, teisinio, Šuv. Valstijų istorijos, abiejos istorijos, geografijos, politi- kinės ekonomijos, pilietystės, dailės, rašytės.

Mokymo valandos: nuo 8 ryto iki 5 po pietų; vakare nuo 7:30 iki 9:30

2108 So. Halsted St., Chicago, Ill.

ATDARA KASDIENĄ Nedėlionis ir vakarais.

S. GORDON,
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

PARDUOK SAVO "JUNK" (SLAMSTUS) UŽ RAUDO- NOJO KRYŽIAUS KUPO- NUS.

SVEIKATA
ARBA TIESUS IR TRUMPAS KELIAS Į SVEIKATĄ.

Sveikata turi būti ilmus pa- veiklų apie žmogaus kūno sudėjimą. Aprašoma įvairūs apšvietiniai žmogaus kūno gyvenimo ir pamokai- nama, kaip žmogų apšaugoti nuo visokių ligų. Tiekis knygos lietuvių kalboj dar nebūvo. Turi 329 pusl. Druo- use aušėjo apšvietimo kaituo- ta tik \$2.00 su pristatymu.

Partijoms daryti gryn rašiniai.

Urašykite ir pingus apšvietimui, sa- lyte šio adreso:

S. P. TANE,
1233 WEST 111-TH PLACE,
CHICAGO, ILL.

POSPAZIAMS SKURA.

Mes siulome geriausio aržuolo skuros padams šmotelius nuo 20c iki 35c. už pora, geriausio aržuolo skur- es nuo 70c iki \$1.00 už svarą vinių, ylas, guminiai apcaai plak- tukai, apcacasms peilis, guzikai ir kitokios reikalingos tulsis už labai- cemas kainas atėkite ir persitik- rinkite.

Leather & Finding Store
K. Kaplan & Sons
4608 So. Ashland Ave.
Telefonas Yards 3404

AR ESI VARGINAMAS SU VIDURIAIS?

Jeigu taip, tai turi butinai pame- ginti pakelti "Hexa Pills" 25c ir 50c pakelis.

Prisiųskite krasos ženklei, o gau- site dykai sampeit. Ant pardavimo pas

Hecht's Cut Rate Drug Store
3459 So. Halsted St.
Priskripcijos ir kiti vaistai par- duodami pigiau negu kitur.

DR. LEO AWOTIN
Gydytojas, Chicago.
Akusers
1930 So. Halsted St., Chicago
Kalba lietuviškai, latviškai ir rusiškai.
Valandos: 10-12 rytai; 6-8 vakarai.
Tel. Central 4367

A. A. ŠLAKIS,
Lietuvius Advokatas
LAWYER
Ofisas mieste:
12-ty lubų — Kambaris 1303
Association Bldg.
19 So. LaSalle St.
Chicago, Ill.
Telefonas Randolph 2693
Užsieninio ir Pėnybos vaka- rais nuo 7 iki 9 val.
3255 So. Halsted Street,
Tel. Yards 4492

Telefonas Pullman 69
DR. W. A. MAJOR
GYDYTOJAS IR
CHIRURGAS
Ofisas 11719 Nicholson Ave.
Adyros 8:30 iki 9 lyryto — 1
iki 2 po pietų — 6:30 iki 8:30
vakare. Nedėlionis nuo 10
iki 11 lyryto.

AMERIKOS LIE. MOKYKLA
Mokinama: angliškos ir lietuviškos kalbos, aritmetikos, knyvedystės, stenografijos, typewriting, pirklybos, teisinio, Šuv. Valstijų istorijos, abiejos istorijos, geografijos, politi- kinės ekonomijos, pilietystės, dailės, rašytės.

Mokymo valandos: nuo 8 ryto iki 5 po pietų; vakare nuo 7:30 iki 9:30

2108 So. Halsted St., Chicago, Ill.

ATDARA KASDIENĄ Nedėlionis ir vakarais.

S. GORDON,
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

PARDUOK SAVO "JUNK" (SLAMSTUS) UŽ RAUDO- NOJO KRYŽIAUS KUPO- NUS.

SVEIKATA
ARBA TIESUS IR TRUMPAS KELIAS Į SVEIKATĄ.

Sveikata turi būti ilmus pa- veiklų apie žmogaus kūno sudėjimą. Aprašoma įvairūs apšvietiniai žmogaus kūno gyvenimo ir pamokai- nama, kaip žmogų apšaugoti nuo visokių ligų. Tiekis knygos lietuvių kalboj dar nebūvo. Turi 329 pusl. Druo- use aušėjo apšvietimo kaituo- ta tik \$2.00 su pristatymu.

Partijoms daryti gryn rašiniai.

Urašykite ir pingus apšvietimui, sa- lyte šio adreso:

S. P. TANE,
1233 WEST 111-TH PLACE,
CHICAGO, ILL.

POSPAZIAMS SKURA.
Mes siulome geriausio aržuolo skuros padams šmotelius nuo 20c iki 35c. už pora, geriausio aržuolo skur- es nuo 70c iki \$1.00 už svarą vinių, ylas, guminiai apcaai plak- tukai, apcacasms peilis, guzikai ir kitokios reikalingos tulsis už labai- cemas kainas atėkite ir persitik- rinkite.

Leather & Finding Store
K. Kaplan & Sons
4608 So. Ashland Ave.
Telefonas Yards 3404

AR ESI VARGINAMAS SU VIDURIAIS?

Jeigu taip, tai turi butinai pame- ginti pakelti "Hexa Pills" 25c ir 50c pakelis.

Prisiųskite krasos ženklei, o gau- site dykai sampeit. Ant pardavimo pas

Hecht's Cut Rate Drug Store
3459 So. Halsted St.
Priskripcijos ir kiti vaistai par- duodami pigiau negu kitur.

DR. LEO AWOTIN
Gydytojas, Chicago.
Akusers
1930 So. Halsted St., Chicago
Kalba lietuviškai, latviškai ir rusiškai.
Valandos: 10-12 rytai; 6-8 vakarai.
Tel. Central 4367

A. A. ŠLAKIS,
Lietuvius Advokatas
LAWYER
Ofisas mieste:
12-ty lubų — Kambaris 1303
Association Bldg.
19 So. LaSalle St.
Chicago, Ill.
Telefonas Randolph 2693
Užsieninio ir Pėnybos vaka- rais nuo 7 iki 9 val.
3255 So. Halsted Street,
Tel. Yards 4492

Telefonas Pullman 69
DR. W. A. MAJOR
GYDYTOJAS IR
CHIRURGAS
Ofisas 11719 Nicholson Ave.
Adyros 8:30 iki 9 lyryto — 1
iki 2 po pietų — 6:30 iki 8:30
vakare. Nedėlionis nuo 10
iki 11 lyryto.

AMERIKOS LIE. MOKYKLA
Mokinama: angliškos ir lietuviškos kalbos, aritmetikos, knyvedystės, stenografijos, typewriting, pirklybos, teisinio, Šuv. Valstijų istorijos, abiejos istorijos, geografijos, politi- kinės ekonomijos, pilietystės, dailės, rašytės.

Mokymo valandos: nuo 8 ryto iki 5 po pietų; vakare nuo 7:30 iki 9:30

2108 So. Halsted St., Chicago, Ill.

ATDARA KASDIENĄ Nedėlionis ir vakarais.

S. GORDON,
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

PARDUOK SAVO "JUNK" (SLAMSTUS) UŽ RAUDO- NOJO KRYŽIAUS KUPO- NUS.

SVEIKATA
ARBA TIESUS IR TRUMPAS KELIAS Į SVEIKATĄ.

Sveikata turi būti ilmus pa- veiklų apie žmogaus kūno sudėjimą. Aprašoma įvairūs apšvietiniai žmogaus kūno gyvenimo ir pamokai- nama, kaip žmogų apšaugoti nuo visokių ligų. Tiekis knygos lietuvių kalboj dar nebūvo. Turi 329 pusl. Druo- use aušėjo apšvietimo kaituo- ta tik \$2.00 su pristatymu.

Partijoms daryti gryn rašiniai.

Urašykite ir pingus apšvietimui, sa- lyte šio adreso:

S. P. TANE,
1233 WEST 111-TH PLACE,
CHICAGO, ILL.

ALEX. MASALSKI

GRABORIC
Lietuvius grabo- rius. Atlieka visokias lido- tuves kopijuoti- sias. Turis au- tomobilus.
Tapsi dides- ne dalį grabų patis dirbame.
3307 Anburn Ave.
Telefonas Drovers 4139

Dr. G. M. GLASER
PRAKTIKUOJA 26 METAI
Gyvenimas ir ofisas
5149 S. Morgan St. K. 212
CHICAGO, ILL.
Specjalistas
Moteriskų, Vyriškų ir Vaikų
Taisp. Chroniskų Ligu.
OFISO VALANDOS:
9 iki 10 ryto, nuo 12 iki 2 po
pietų ir nuo 6 iki 8:30 vakarai
Nedėlionis vakare ofisas uždary- tas.
Telephone Yards 4317

DR. A. R. Blumenthal D. O.
AKU SPECIALISTAS
Patarnimas Dytai
Ofiso valandos: nuo 9 iki ryto iki 9 val vakare. Nedėlionis 9 iki 12
4649 S. Ashland Ave. Kamp. 47 84.
Telefonas Yards 4317
Telefonas Boulevard 6267

DR. M. HERZMAN
IS RUSIJOS
Gerai lietuviškas žinomas per 20 metų laipo patyręs gydytojas, chi- rurgas ir AKUSERIS.
Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 12th St., netoli Plisk St.
VALANDOS: Nuo 10-12 pietų ir 6-8 vakarais. Telefonas Canal 3110.
GYVENIMAS: 3412 S. Halsted Street.
VALANDOS: 8-9 ryto tikslai.

Telefonas: McKinley 5764
DR. A. K. RUTKAUSKAS
GYDO VISOKIAS LIGAS
3457 South Western Boulevard
Kampus W. 35-tes Gatvės

Tel. Drovers 7044
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėlionis pagal sutarimą.
4112 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tes Gatvės.

DRESS DESIGNING
Kirpimas, pri- takimas ir siu- timas yra lengvai mokytina per mūsų Master Sys- temą ir trumpame laike dienos ar vakarais.
Specialistas aktyvus
McKinnon Lower Machine suri- mo. Mokytis gamtama nuo 15 iki 250 į savitą, o gultina šim- ki trumpan laike už mažą kainą.
MASTER SEWING SCHOOL
J. E. KASNIKA, PERDETINIS.
118 N. La Salle Str., 4th Floor.
Skersai nuo City Hall.

Resid. 922 S. Ashland Biv. Chicago
Telefonas Haymarket 2544
DR. A. A. ROTH,
Rusis gydytojas ir chirurgas
Specjalistas Moteriskų, Vyriškų,
Vaikų ir visų chroniskų ligų
Ofisas: 3354 So. Halsted St. Chicago
Telefonas Drovers 9622
VALANDOS: 10-11 ryto 2-3 po
pietų, 7-8 vak. Nedėlionis 10-12 d.

V. W. RUTKAUSKAS,
ADVOKATAS
Veda Bilas Vianose Tolmamos
Ofisas Didmiasy:
62 W. WASHINGTON STREET
Kambaris 609
Tel. Central 5473
Ofisas ant Bridgeport
2305 SO. MORGAN STREET
Tel. Yards 799
Gyvenimas, 612 W. 2nd St.
Tel. Yards 4651